

Naturvärdesinventering

Limmared-Tranemo, 2023

Inför planerad ledningdragning

2023-12-11

Marcus Arnesson, Svensk Natur AB

Innehåll

Uppdrag.....	3
Inventeringsområdet	3
Metod.....	5
Tillägg	6
Resultat	7
Förstudie	7
Fältinventering, naturvärdesobjekt	10
Fältinventering, generellt biotopskydd	30
Fältinventering, värdeelement.....	32
Fältinventering, detaljerad redovisning av artförekomst	33
Sammanfattning och rekommendationer	34
Referenser	36
Bilaga 1a	37
Bilaga 1b	38
Bilaga 2	39

Framsida, bildtext: Befintlig ledning i västra delen av inventeringsområdet.

Uppdrag

På uppdrag NEKTAB har det utförts en naturvärdesinventering (NVI) på en cirka 5 km lång sträcka väster om Tranemo och Limmared, se figur 1. Resultatet av uppdraget utgör underlag inför planering av utbyte av luftledning på den aktuella sträckan.

NVI:n är utförd enligt svensk standard för naturvärdesinventering, SS 199 000:2014 samt SIS-TR 199001:2014, på fältnivå med detaljeringsgraden detalj. Ingående tillägg är; 4.5.3 Generellt biotopskydd, 4.5.4 Värdeelement samt 4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst. Resultatet är sammanfattat i föreliggande rapport samt i form av shapefiler som ger en bättre upplösning av den geografiska informationen.

Inventeringen och rapportsammanställning är utförd av Marcus Arnesson som är utbildad naturvårdsbiolog. Marcus har arbetat med naturvårdsfrågor i cirka 20 år samt utfört ett stort antal naturvärdesinventeringar och utredningar av naturvärden i olika delar av Sverige.

Inventeringsområdet

Inventeringsområdet ligger Tranemo kommun. Områdets södra gräns är beläget direkt nordväst om Tranemo samhälle och sträcker sig därifrån i nordlig riktning fram till Limmareds samhälle. Landskapet domineras av skogsmark, men samlad jordbruksmark finns runt byar och större gårdar. Både i söder och norr gränsar inventeringsområdet till industrimark.

Granskog som är påverkad av produktionsinriktad skötsel dominerar inventeringsområdet. Tall förekommer dock spritt i området och utgör det dominerande trädslaget i sydväst mot Hyltegårdsmossen. Lövträd finns framförallt i anslutning till det öppna odlingslandskapet vid Ömmestorp, Assarp, Limmareds säteri och Olofstorp. Ek, lönn, ask och lind finns i betesmarker, gårdsmiljöer och alléer. Medan asp, björk, rönn och sälg även växer i skogsmarken och igenväxta fodermarker. Stenmurar och odlingsrösen syns på flera platser i anslutning till byarnas odlingsmarker.

Landskapet är mjukt kuperat utan skarpa höjdskillnader. Sjöar saknas inom området men det förekommer enstaka grävda småvatten. I norra delen tangerar inventeringsområdet Månstadsån, som är det största vattendraget i området. Därtill förekommer flera mindre diken och bäckar. Våtmarker finns spritt inom inventeringsområdet, framförallt i de skogsdominerade delarna. Den största våtmarken utgörs av Hyltegårdsmossen som är tydligt påverkad av dikning.

I skogsmarken finns en typisk vegetation med mossor som husmossa, väggmossa, stor björnmossa, kammossa, kvastmossa och stor kvastmossa samt kärlväxter som blåbär, lingon, kruståtel, skogsstjärna och vårfryle. I bevuxna och delvis öppna våtmarker finns arter som vitmossor, kråklöver, kråkbär, odon, tranbär, ljung, trådstarr, flaskstarr och mannagräs. I betesmarker finns en bitvis artrik hävdgynnad flora som beskrivs mer ingående under beskrivningen av naturvärdesobjekt.

Figur 1. Kartutklipp där röd elips visar ungefärlig lokalisering av inventeringsområdet.

Fakta: Naturvårdsarter

Begreppet inkluderar arter som indikerar att ett område har naturvärde och/eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Följande kategorier brukar ingå i naturvårdsarter:

Skyddade arter är arter som omfattas av juridiskt skydd enligt 4-9 §§ artskyddsförordningen. För fågelarter inkluderas vanligen rödlistade arter och arter listade i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv.

Rödlistade arter är arter som bedöms löpa risk att försvinna ur landet. Dessa kategoriseras enligt: Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU) och Nära hotad (NT). De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade.

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Signalarter är arter med särskilt värde eftersom deras förekomst tyder på att det finns skyddsvärda naturtyper med värdefulla strukturer i området.

Ansvarsarter är arter där en särskilt stor andel av dess totala population finns i en begränsad del av det totala utbredningsområdet.

Nyckelarter är arter som har en särskilt viktig ekologisk funktion för andra arter.

Metod

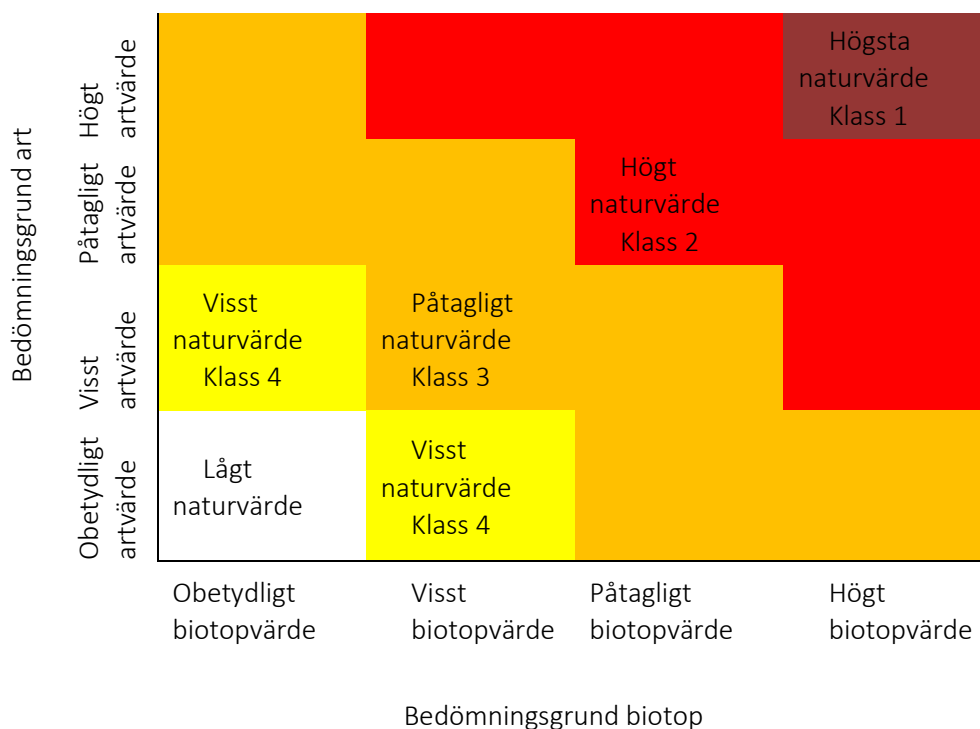
Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att inom inventeringsområdet identifiera och dokumentera områden som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Den aktuella inventeringen vid Limmared-Tranemo utfördes den 20-21 juli, 2023.

I en NVI på fältnivå genomförs inledningsvis en förstudie, och därefter görs en fältinventering. I förstudien studeras tidigare dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet. Kunskap om området inhämtas från relevanta källor och omfattar inventeringsområdet samt omkringliggande landskap.

Naturvärdesobjekten utgörs av en dominerande naturtyp som kan tilldelas en gemensam naturvärdesklass. Naturtyper kan exempelvis vara skog och träd, äng och betesmark, myr, djup sjö, vattendrag, havsstrand eller infrastruktur och bebyggd mark. Bedömningen av naturvärden görs på två grunder, art och biotop, vilka sedan vägs samman för att ge objektet dess klass.

Bedömning av artvärde görs på två grunder: naturvårdsarter (se faktaruta) och relativ artrikedom. Rödlistade arter ska tillmätas större betydelse än övriga naturvårdsarter i bedömningen.

Bedömningsgrunden biotop innebär att det görs en samlad bedömning av biotopkvalitet samt hur sällsynt eller hotad biotopen är. Med biotopkvalitet avses allt det som formar en biotop eller en livsmiljö, till exempel förekomst av störningsregimer, strukturer, element eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet bedöms dels i ett regionalt perspektiv dels i ett nationellt och internationellt perspektiv och är kopplad till biotopens bevarandestatus. I föreliggande NVI har biotoper namngetts enligt det system som används för kategoriseringen av naturtyper i Natura 2000-nätverket, så långt detta varit möjligt. De biotopvärdesaspekter som ger högst värde används för bedömning enligt matrisen i figur 2. Naturvärdesobjekt bedöms enligt en fyrgradig skala: 1 – högsta naturvärde, 2 – högt naturvärde, 3 – påtagligt naturvärde och 4 – visst naturvärde. I föreliggande inventering har det dock inte ingått bedömning enligt kriterierna för klass 4 – visst naturvärde.

Figur 2. Bedömningsgrunderna art och biotop ligger till grund för naturvärdesklassning enligt SS 199000: 2014.

Tillägg

Generellt biotopskydd

Naturvärdesinventeringen har utförts med tillägget: generellt biotopskydd. Detta innebär att samtliga element som faller under Naturvårdsverkets definition för generellt biotopskydd redovisas och beskrivs. Följande företeelser inkluderas i det generella biotopskyddet: allé, källa, odlingsröse, pilevall, småvatten, stenvall och åkerholme.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Naturvärdesinventeringen har utförts med tillägget; detaljerad redovisning av artförekomst. Detta innebär att påträffade naturvårdsarter som är rödlistade och/eller fridlysta redovisas med avseende på koordinater och mängd.

Värdeelement

Tillägget värdeelement innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas, kartläggas och redovisas. Detta så att det är möjligt att se var dessa värdeelement förekommer. Exempel på värdeelement kan vara skyddsvärda träd.

Resultat

Resultatet baseras på genomförd fältinventering, men ett viktigt underlag för bedömningar utgörs även av sammanställda naturvärden i förstudien.

Förstudie

I en NVI på fältnivå genomförs inledningsvis en förstudie som inkluderar en enkel analys av tidigare dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet. Kunskap om området inhämtades från Artportalen, Skogsdataportalen, Miljödataportalen, Länsstyrelsernas GIS-tjänster och Jordbruksverkets databas TUVA (tabell 1). Samtliga kända naturvärden visas i figur 3.

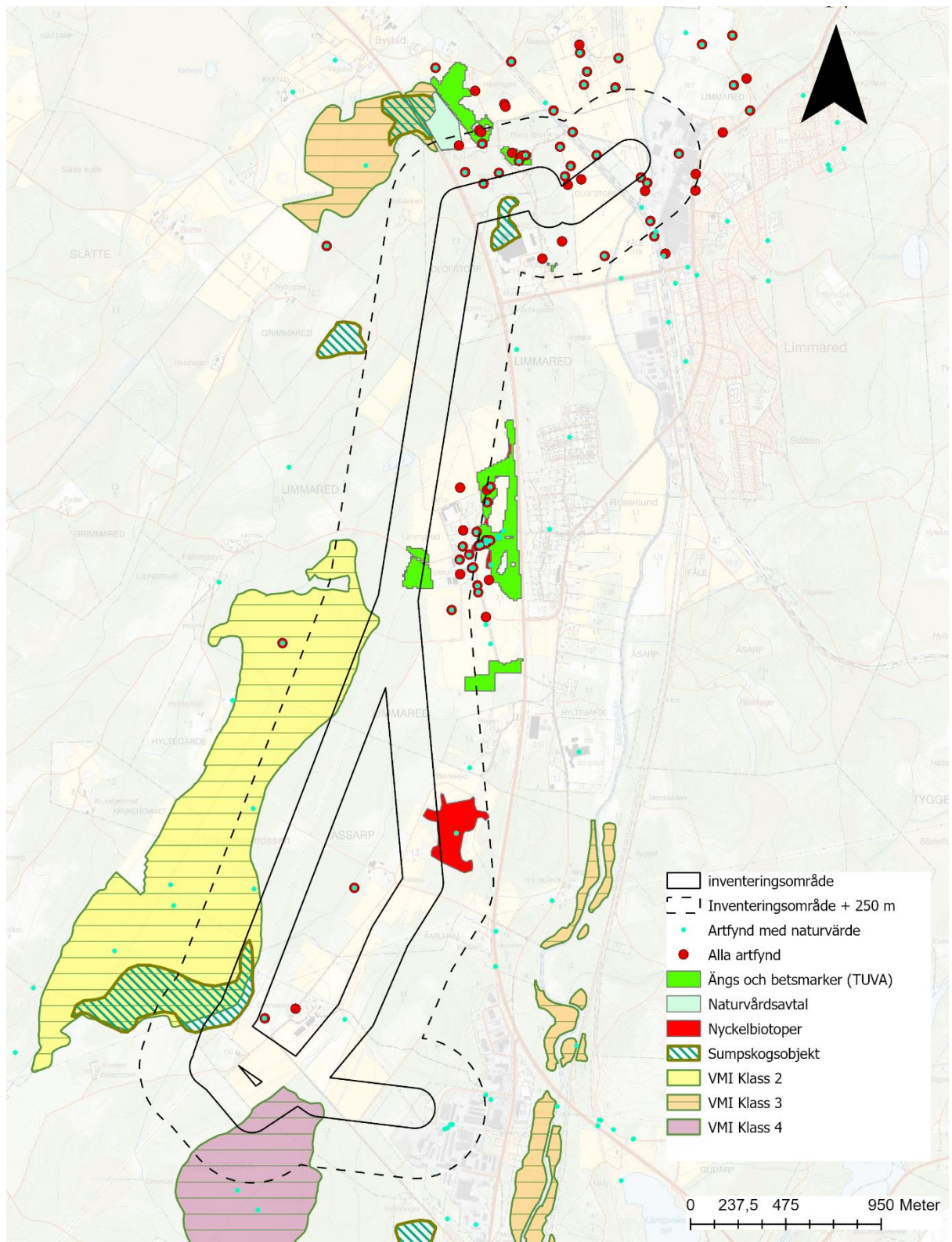
Analysen visar att östra delen av inventeringsområdet, i höjd med Assarp, berörs av en nyckelbiotop som beskrivs som sekundär lövnaturskog med inslag av spärrgreniga grova träd samt värdefull kryptogamflora. En ytterligare nyckelbiotop finns cirka 200 meter norr om inventeringsområdet. Denna nyckelbiotop ingår i ett naturvårdsavtal som beskrivs som barrblandskog med skogsbeteskaraktär. I sydvästra inventeringsområdet ingår delar av ett sumpskogsobjekt och ytterligare två mindre sumpskogar finns inom 250 meter från området i norra delen. Sumpskogen i sydväst beskrivs som talldominerad mosseskog som gränsar till öppen myr, med påverkan av dikning och kraftledning. Denna sumpskog ingår i ett större objekt från våtmarksinventeringen (VMI) som har klass 2 (högt naturvärde). VMI-objektet utgörs av Hyltegårdsmossen som går in i västra delen av inventeringsområdet på två platser. Ytterligare ett VMI-objekt tangerar inventeringsområdet längst i söder, det är en våtmark med klass 4, vilket är lägsta naturvärdesklass i VMI. Strax norr om inventeringsområdet, inom 250 meter, finns ett VMI-objekt med klass 3.

I Jordbruksverkets databas TUVA, finns värdefulla ängs och betesmarker registrerade. Ett sådant objekt finns i inventeringsområdet strax väster om Limmareds säteri. Det är en betesmark som beskrivs som välhävdat och där det finns delar som utgörs av naturtyperna fuktängar och torra hedar. Fler värdefulla betesmarker finns inom 250 meter från inventeringsområdet i östlig riktning, runt Limmareds säteri. Därtill finns en registrerad betesmark ungefär 200 meter norr om inventeringsområdet. Närmaste naturreservat är Skårtebo naturreservat, drygt 3 000 meter norr om inventeringsområdet. I naturreservatet finns framförallt skogliga naturvärden.

Utdrag från Artportalen och Artdatabankens skyddade artfynd visar att det finns flera artfynd i inventeringsområdet samt inom 250 meter från detta, fynden är markerade med röda och turkosa punkter i figur 3. Till stor del rör det sig om vanligt förekommande kärlväxter samt förbiflygande eller rastande fåglar utan någon tydlig koppling till området. Men det finns flera fynd som värda att nämnas, exempelvis har Blylav (EN) noterats inom nyckelbiotopen strax väster om inventeringsområdet. Fler arter knutna till gamla träd finns runt Limmareds säteri, väster om inventeringsområdet, bl.a. lunglav (NT), rödbrun blekspik (NT) samt flera fladdermusarter. Runt Ömmestorp finns rapporter om slättergubbe (VU) och aspgelav (VU) i närheten av inventeringsområdet. På Hyltegårdsmosse observerades det 2022 minst fem spelandes orrtuppar. Det finns även äldre fynd av orkidéer från våtmarken, exempelvis sumpnäcklar, fläcknäcklar och ängsnäcklar. I norra delen av inventeringsområdet finns flera fågelarter rapporterade, samt i närområdet runt detta sentida fynd av de rödlistade kärlväxterna slättergubbe (NT) och borsttåg (NT).

Tabell 1. Tabellen visar de underlag som studerats i förstudien.

Data	Källa	I inventerings-området	250 m från inventerings-området
Djur- och växtskyddsområden	Länsstyrelsen	-	-
Fynd av arter	Artportalen/Artdatabanken	X	X
Natura 2000-områden	Länsstyrelsen	-	-
Nationalparker	Länsstyrelsen	-	-
Naturminnen	Länsstyrelsen	-	-
Naturreservat	Länsstyrelsen	-	-
Biotopskyddsområden	Skogsstyrelsen	-	-
Naturvårdsavtal	Skogsstyrelsen	-	X
Nyckelbiotoper skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen	X	X
Objekt med naturvärden	Skogsstyrelsen	-	-
Sumpskogar	Skogsstyrelsen	X	X
Riksintresse för naturvård	Länsstyrelsen	-	-
Regionalt naturvårdsområde	Länsstyrelsen	-	-
Särskilt skyddsvärda träd	Länsstyrelsen	-	X
Myrskyddsplanen	Länsstyrelsen	-	-
Våtmarksinventeringen	Länsstyrelsen	X	X
Regionalt särskilt värdefulla vatten	Länsstyrelsen	-	-
Äng och betesmarksinventeringen	Jordbruksverket (TUVA)	X	X

Figur 3. Inventeringsområdet som visas med svart linje och området 250 från detta med svart streckad linje. Objekt från våtmarksinventeringen (VMI) åskådliggörs med horisontellt streckade polygoner och sumpskogsojekt med snedstreckat mönster. Ytor med grönt, turkost respektive rött representerar ängs och betsmarker (TUVÅ), naturvårdsavtal och nyckelbiotoper. Artfynd från Artportalen visas med röda punkter och arter med naturvårdsvärde som är hämtade direkt från Artdatabanken syns med turkosa punkter.

Fältinventering, naturvärdesobjekt

Inom inventeringsområdet identifierades 19 olika naturvärdesobjekt, varav tolv objekt klassades som äng och betesmark, två objekt som småvatten, två objekt som skog och träd, två objekt som vattendrag och ett objekt som myr. Fem naturvärdesobjekt erhöll högt naturvärde, klass 2, och resterande objekt fick påtagligt naturvärde, klass 3. Nedan följer beskrivning av respektive objekt, i tabell 2 ges en översikt av objekten och kartor i bilagorna 1a-b visar avgränsningen av respektive objekt.

Tabell 2. Översikt över identifierade naturvärdesobjekt, för lokalisering se bilaga 1a-b. Bestämning av naturtyp följer SS 199000:2014, bestämning av biotoper följer i den utsträckning det är möjligt Naturvårdsverkets vägledning för naturtypsindelning enligt Natura 2000.

ID	Naturtyp	Biotop	NVI-klass
1	Myr	Skogbevuxen myr	2
2	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
3	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
4	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
5	Skog och träd	Naturbetesmark	3
6	Skog och träd	Allé	3
7	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
8	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
9	Äng och betesmark	Trädkläddbetesmark	2
10	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
11	Äng och betesmark	Fuktäng	2
12	Småvatten	Småvatten	3
13	Äng och betesmark	Fuktäng	2
14	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
15	Småvatten	Småvatten	3
16	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
17	Vattendrag	Skogsbäck	3
18	Äng och betesmark	Naturbetesmark	3
19	Vattendrag	Mindre vattendrag	2

Naturvärdesobjekt 1

Naturvärdesklass: 2

Areal: 4,4 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: -Mossnycklar (fridlyst art), vitag (typisk art), amfibier (fridlyst) som ej kunde artbestämmas eftersom yngel endast observerades

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 1 består av skogbevuxen myr med inslag av öppet laggkärr. Objektet utgör den sydostligaste delen av hyltegårdsmossen, och myren fortsätter åt väster och åt norr utanför inventeringsområdet. Tall dominerar trädskiktet, men det finns visst inslag av glasbjörk och gran. Senvuxna tallar förekommer liksom enstaka gamla träd och död ved. I fältskiktet växer exempelvis ljung, klockljung, tuvull, odon, lingon, vitmossor, myrbjörnmossa, rosling, hjortron och pors. I norra delen av objektet finns en avvikande miljö i form av öppet utströmningsområde med kärrkaraktär. I utströmningsområdet växer arter som myrtilja, vitag, rundsileshår, vattenklöver, ängsull, dybläddra och mossnycklar. I södra delen är myren påverkad av en kraftledning som går över myren, och i ledningsgatan hålls träden borta med återkommande röjningar och här finns även dikningspåverkan.

Biotopvärdet utgörs av att naturvärdesobjektet ingår i en vidlyftig myr samt att det inom objektet finns värdefulla strukturer som senvuxna tallar och en artrik kärrmiljö i kanten av myren. Artvärdet utgörs av naturvårdsarter kopplade till myrmiljön, som mossnycklar, vitag och ospecificerade yngel av amfibier.

Naturvärdesobjekt 2

Naturvärdesklass: 3

Areal: 1,3 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Grönfink (EN), ängsvädd, stagg, hirsstarr, blodrot och gökärt (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 2 utgörs av en busk och trädbevuxen betesmark som delvis är svagt hävdad. Särskilt i norr har hävden blivit eftersatt och här finns en igenväxning av lövsly. I södra delen växer det glest med björk, sälg, vide och en. I fältskiktet förekommer hävdgynnade arter som blodrot, hirsstarr, ängsvädd, stagg och gökärt. Men flera ytor domineras av arter som älgört, tuvtåtel, vitklöver, kärrtistel, smörblomma och kärrsilja.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till förekomst av flera hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 3

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,7 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Liten blåklocka (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 3 utgörs av ohävdad öppen gräsmark. Östra delen är sluttande och fuktig och kan tidigare ha varit en slåtteräng. Här växer älgört, sjöfräken och tuvtåtel. Den västra delen är torrare och här förekommer arter som Johannesört och liten blåklocka. I väster finns även en jordkällare.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till förekomst av enstaka hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 4

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,6 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Blodrot (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 4 utgörs av en trädklädd betesmark som är bevuxen med medelålders-unga träd. I trädskiktet växer ek, björk, rönn, gran, tall och asp. Fältskiktet är påverkat av hög skuggning, och här finns arter som blåtåtel, blåbär, kruståtel och blodrot. Betestrycket är bra.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till förekomst av enstaka hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 5

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,5 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Grynig filtlav (NT), kransrams (signalart), ormbär (signalart), brudborste (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 5 utgörs av igenvuxen ädellövskogslund som historiskt sannolikt brukats som slåtteräng eller betesmark. Krontäckningen är hög och här växer hassel, ek, ask, asp, gran, björk och tall. Enstaka gamla träd förekommer, exempelvis en grov ask i åkerkanten. Det finns även lite död ved. Objektet är kraftigt igenväxt vilket påverkar de äldre träden negativt och sänker biotopvärdet. Markfloran är bitvis rik med arter som kransrams, brudborste, ormbär, älgört, tuvtåtel, kärrfibbla och blekstarr.

Biotopvärdet är kopplat till en lundmiljö med ädellövträd som hyser enstaka gamla träd, därtill finns rika markförhållanden som ger en typisk flora. Artvärdet består av kryptogamer knutna till gamla ädellövträd samt kärlväxter som signalerar rika markförhållanden.

Naturvärdesobjekt 6

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,1 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: -

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 6 utgörs av en allé med lönnar på båda sidor om vägen fram till Assarps gård. Allén innehåller cirka 30 lönnar, gamla träd saknas men trädåldern är så pass hög att strukturer som mindre håligheter bildats på vissa träd. Dock påträffades det inte några kryptogamer av naturvårdsintresse på träden.

Biotopvärdet är kopplat till förekomsten ädellövträd i öppet landskap som har vissa biologiska kvaliteter, därtill utgör allén en potentiellt viktig miljö insekter, fladdermöss och fåglar med avseende på spridningsvägar och födosök.

Naturvärdesobjekt 7

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,1 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Svinrot (NT), brudborste, blodrot (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 7 utgörs av en öppen ohävdad slåtterängsremsa som är belägen mellan uppodlade åkrar. Vegetationen är frodig med arter som blåtåtel, strandlysing, brudborste, blodrot, svinrot, strätta, liljekonvalj och Johannesört.

Biotopvärdet är kopplat till förekomsten av en naturlig gräsmark som sannolikt har brukats som slåtteräng, ohävd av området sänker dock biotopvärdet. Artvärdet är kopplat till förekomst av typiska kärlväxtarter för slåtterängar och fuktängar.

Naturvärdesobjekt 8

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,7 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Svinrot (NT), brudborste, blodrot (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 8 utgörs av en trädklädd betesmark som domineras ung till medelålders ek och björk. Krontäckningen är hög vilket bidragit till att kärlväxtfloran till stor del skuggats ut. I kanten av objektet ökar solinstrålningen och här finns fläckvis en artrik hävdgynnad flora med arter som ängsvädd, knägräs, blodrot, gökärt, ärenpris, svinrot, gråfibbla och hirsstarr. Betestrycket är bra.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till fläckvisa förekomster av artrik hävdgynnad flora.

Naturvärdesobjekt 9

Naturvärdesklass: 2

Areal: 0,20 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Högt

Naturvårdsarter: Vitskivlav (signalart), rostfläck, liten blåklocka, gökärt (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 9 utgörs av en trädklädd betesmark som är glest bevuxen av ek och hassel. Flera av ekarna är gamla och har håligheter, det finns även en jätteek precis väster om objektsgränsen. Betestrycket är relativt svagt vilket lett till högvuxna arter spritt sig i delar av objektet. Men det förekommer hävdgynnade arter som liten blåklocka och gökärt. Odlingsrösen syns i kanterna mot omkringliggande åkermark.

Biotopvärdet är kopplat till förekomsten av grova spärrgreniga ekar. Artvärdet utgörs främst av kryptogamer knutna till gammal ek och det finns även potential för att trädmiljön ska hysa höga insektvärden.

Naturvärdesobjekt 10

Naturvärdesklass: 3

Areal: 1,6 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Liten blåklocka (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 10 utgörs av en betesmark bestående av en trädbevuxen del och öppen del. Objektets västra del består av en svag sluttning som är bevuxen av hävdpräglade träd och buskar som lind, ek och hassel. Östra delen är öppen och har tidigare varit uppodlad, vilket märks på vegetationen som utgörs av arter som krusskräppa, brännässla och vitklöver. På sluttningen är krontäckningen hög vilket medfört att vegetationen är sparsam men enstaka hävdgynnade arter som liten blåklocka förekommer.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med hävdpräglade träd och buskar. Artvärdet är kopplat till enstaka hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 11

Naturvärdesklass: 2

Areal: 1,3 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Brudborste, ängsvädd, stagg, hirsstarr, blodrot, liten blåklocka (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 11 utgörs av en betad fuktäng som har en påbörjad igenväxning av videbuskar. Vegetationen domineras till stor del av hävdgynnade arter som brudborste, ängsvädd, stagg, hirsstarr, blodrot, liten blåklocka och käringtand. I objektet finns mindre diken och stenmurar.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad fuktig betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till utbredda förekomster av artrik hävdgynnad flora.

Naturvärdesobjekt 12

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,06 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: -

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 12 utgörs av ett grävt småvatten i öppet läge i kraftledningsgata. Vegetation som växer ut från strandkanten är mannagräs, gäddnate, blåttåtel och knapptåg. Småvattnets kanter är delvis branta men flacka strandmiljöer förekommer.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av ett småvatten i öppet läge. Några särskilda artvärden har inte identifierats, men miljön erbjuder habitat som förväntas ge livsutrymme för artgrupper som är trängda i det i övrigt påverkade landskapet.

Naturvärdesobjekt 13

Naturvärdesklass: 2

Areal: 1,1 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Borsttåg (NT), blodrot, hirsstarr (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 13 utgörs av en betad fuktäng som blir torrare åt öster. Betesmarken är till stor del trädfri men det förekommer björk och ek samt enstaka enbuskar. Stora ytor domineras av arter som blodrot, skogsfräken, knapptåg, hundstarr, tuvtåtel och hirsstarr. Här finns också utbredda bestånd av borsttåg.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är främst kopplat till stora förekomster av den rödlistade arten borsttåg.

Naturvärdesobjekt 14

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,6 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: Blodrot (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 14 utgörs av en öppen betesmark med enstaka ek, asp och björk. En låg stenmur går genom norra delen av objektet. Vegetationen domineras av tuvtåtel, men här finns även hundstarr, smörblomma och blodrot.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till förekomst av enstaka hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 15

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,4 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Visst

Naturvårdsarter: -

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 15 utgörs av ett småvatten som ligger inom ett vilthägn för vildsvin och därför har objektet inte kunnat besökas i sin helhet. Vattensamlingen omges av jordvallar som tillkommit när småvattnet grävdes. Omgivningen är till stor del bevuxen av träd, främst klibbal. Vattnet används frekvent av vildsvin vilket påverkar dess status gällande grumlighet och näringshalt. Det finns en pumpanordning ansluten till vattnet.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av ett småvatten. Några särskilda artvärden har inte identifierats, men miljön erbjuder habitat som förväntas ge livsutrymme för artgrupper som är trängda i det i övrigt utdikade landskapet.

Naturvärdesobjekt 16

Naturvärdesklass: 3

Areal: 1,0 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Liten blåklocka (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 16 utgörs av en stenbunden och öppen betesmark där det växer enstaka björk och gran i kanterna. Marken är välbetad vilket bidrar till att framhäva den breda stenmuren som ligger i mitten av objektet. Stubbar vittnar om att marken tidigare varit trädbevuxen. Vegetationen utgörs av arter som vitgröe, smörblomma, knapptåg, gråfibbla, liten blåklocka, vitklöver och röllika.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en välhävddad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat till förekomst av enstaka hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 17

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,05 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Revlummer (fridlyst art)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 17 utgörs av en liten skogsbäck som delvis rinner i en fördjupad fåra. Dock finns det flera naturliga strukturer, så som naturliga svämplan, block, död ved och en del lövträd runt vattendraget. I anslutning till bäcken påträffas arter som bäckstjärnmossa, myrbjörnmossa, hultbräken, svalting och mossviol.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en påverkad skogsbäck med vissa naturliga strukturer. Artvärdet är knutet förekomst av naturliga strukturer vid en skogsbäck med potential att hysa arter som inte förekommer spritt i det övriga landskapet.

Naturvärdesobjekt 18

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,9 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Liten blålocka, blodrot, knägräs (typiska arter)

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 18 utgörs av en öppen betesmark med enstaka asp, rönn och ek som till vissa del är hävdpräglade. Betesmarken ligger mellan betad åker och nyligen avverkad skog som har hägnats in och betas tillsammans med objektet. Vegetationen utgörs av arter som gråfibbla, våbrodd, blodrot, liten blålocka, knägräs, höstfibbla, tuvtåtel, kruståtel, stenmåra och ängssyra.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av en hävdad betesmark med naturliga strukturer. Artvärdet är kopplat förekomst av hävdgynnade arter.

Naturvärdesobjekt 19

Naturvärdesklass: 2

Areal: 0,1 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Naturvårdsarter: Lake (VU) enligt elfiske i Månstadsån 2020

Beskrivning:

Naturvärdesobjekt 19 utgörs av en mindre del av Månstadsån där denna rinner utmed en industri i Limmared samt har järnvägen en bit åt väster. Vattendraget är här lugnflytande och omges delvis av lövträd. Ån är fördjupad och det finns en vall av rensmassor på västra sidan. I strandkanterna finns vegetation som bladvass, grenrör, hampflockel och gul näckros. Kartan visar att Månstadsån rinner genom en uppodlad dalgång och är påverkad av omgivande jordbruksverksamhet. Däremot finns det fri vandringsväg för fisk på relativt långa sträckor omkring det aktuella naturvärdesobjektet, men dammar finns både längre uppströms och längre nedströms.

f Biotopvärdet är kopplat till förekomsten av ett mindre vattendrag som dock är påverkat rensning. Artvärdet utgörs av att ett vattendrag av Månstadsåns storlek tillför betydande variation i landskapet med potential att hysa arter som inte förekommer spritt i det övriga landskapet. Den rödlistade arten lake har påträffats vid elfiske i vattendraget.

Fältinventering, generellt biotopskydd

Inom inventeringsområdet påträffades sju odlingsrösen, en allé, 31 stenmurar och 12 småvatten i form av diken. Samtliga inventerade stenmurar har en längd av 3 219 meter och samma längd för diken är 1 745 meter. Sammanställning av inventering av generellt biotopskydd finns bilaga 2 samt i kartor i bilaga 1a-b

Endast strukturer som gränsar till jordbruksmark omfattas av generellt biotopskydd. Det finns dock ytterligare odlingsrösen och småvatten i inventeringsområdet, men dessa ligger i skog eller avskiljs från jordbruksmark av trädbevuxna miljöer, och omfattas därmed inte av det generella biotopskyddet.

Figur 4. Odlingsröse i sydvästra delen av inventeringsområdet som avskiljs från åkermark via en öppen gräsren, men röset bedöms vara beläget i jordbruksmark.

Figur 5. Stenmur mellan åker och betesmark, som är belägen norr om Assarp.

Fältinventering, värdeelement

Inom inventeringsområdet påträffades tre element som bedöms särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärden, samtliga utgörs av skyddsvärda träd. Definitionen för skyddsvärda träd följer åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016 (Naturvårdsverket 2012). Detta inkluderar bl.a. jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd. Särskilt skyddsvärda träd hyser höga kulturvärden samt är viktiga för ett stort antal arter varav många är rödlistade. Tabell 4 visar en sammanställning över värdeelementen och lokalisering visas i bilaga 1xx.

Tabell 4. Sammanställning över de värdeelement som identifierades i inventeringen. Koordinater angivna Sweref99TM. Samtliga värdeelement är markerade i kartorna i bilaga 1b

ID	Kommentar	SWEREF99 E	SWEREF99 N
1	Gammal gran, omkrets 1,66 m. Draperad med gammelgranslav.	399519	6375106
2	Grov ask i åkerkant, omkrets 3,50 m. Grynig filtlav och lönnlav	400244	6375462
3	Vidkronig lind som bär på spår från tidigare hamling, omkrets 2,70 m. Se figur 6	400137	6375518

Figur 6. Skyddsvärt träd i form av en solitär och vidkronig lind som bär på spår av tidigare hamling. Trädet utgör ett estetiskt karaktärsdrag i odlingslandskapet norr om Assarp.

Fältinventering, detaljerad redovisning av artförekomst

Samtliga rödlistade och fridlysta arter som noterades under inventeringen är koordinatbestämda och redovisas i tabell 5 och bilaga 1a-b. Det rödlistade trädslaget ask (EN) och har inte redovisats särskilt eftersom det är allmänt förekommande i stora delar av inventeringsområdet.

Sammanlagt påträffades sju rödlistade eller fridlysta arter inom inventeringsområdet, fördelade enligt: två fåglar, fyra kärlväxter och en lav. De flesta av dessa arter är från södra delen av området, se bilaga 1a. se figur 3.

Tabell 5. Rödlistade och fridlysta arter som noterades under naturvärdesinventeringen. Samtliga av dessa arter är markerade med punkt i katorna i bilaga 1a-b, i levererat GIS-material finns information kring artspecifik lokalisering av dessa fynd.

Art	Typ av naturvårdsart	SWEREF99 E	SWEREF99 N
Borsttåg	Rödlistad som nära hotad (NT)	399584	6375462
Revlummer	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	399795	6376232
Borsttåg	Rödlistad som nära hotad (NT)	400023	6376149
Borsttåg	Rödlistad som nära hotad (NT)	400197	6376046
Svinrot	Rödlistad som nära hotad (NT)	400078	6375080
Svinrot	Rödlistad som nära hotad (NT)	400703	6378743
Revlummer	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	400398	6378417
Mossnycklar	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	399374	6375003
Grönfink	Rödlistad som starkt hotad (EN)	399484	6374853
Tornseglare	Rödlistad som starkt hotad (EN)	399753	6375820
Svinrot	Rödlistad som nära hotad (NT)	399986	6374987
Borsttåg	Rödlistad som nära hotad (NT)	400134	6376831
Grynig filtlav	Rödlistad som nära hotad (NT)	400246	6375456

Figur 7. Mossnycklar (*Dactylorhiza majalis* subsp. *Sphagnicola*) är en orkidé som växer i kanten naturvärdesobjekt 1, d.v.s. Hyltegårdsmossen. Mossnycklar är en underart till dubbelnycklar, som sällsynt kan förekomma på blöta myrar med rörligt markvatten.

Sammanfattning och rekommendationer

I den utförda inventeringen har 19 naturvärdesobjekt identifierats, fem med högt naturvärde – klass 2 och 14 med påtagligt naturvärde – klass 3. Naturvärdesobjekten är till stor del belägna i inventeringsområdets södra del, runt Ömmestorp och Assarp. Vidare påträffades totalt sju rödlistade eller fridlysta arter fördelade på 13 lokaler inom inventeringsområdet. De flesta naturvårdsarterna är från södra delen av inventeringsområdet. Det var även i denna del av området som tre värdeelement noterades i form av tre skyddsvärda träd; en gran, en ask och en lind. Strukturer som omfattas av generellt biotopskydd finns spritt över inventeringsområdet i anslutning till delar med jordbruksmark. Generellt biotopskydd registrerades enligt följande: sju odlingsrösen, en allé, 31 stenmurar och 12 småvatten i form av diken. Samtliga ovan beskrivna värden finns utsatta på kartor i bilaga 1a-b.

För att bevara områdets naturvärden är det viktigt att hänsyn iaktas så att identifierade naturvärden inte påverkas negativt. Detta är särskilt prioriterat vid de naturvärdesobjekt med högt naturvärde, vilket är objekten 1, 9, 11, 13 och 19. Tre skyddsvärda träd har märkt ut, men det finns även värdefulla ädellövträd i naturvärdesobjekt 5, 6, 9, 10 och 19, här är förespråkats att rekommendationer för skyddsvärda träd följs, vilket bl.a. innebär att träden inte skadas direkt och att grävarbeten och körning med tunga maskiner sker utanför kronans utbredning så att inte rotsystemet skadas. Vid naturvärdesobjekt 1 samt andra fuktiga miljöer är det viktigt att det inte sker påverkan på områdenas hydrologi, vilket innebär att schaktning, körning med maskiner och andra arbeten bör planeras så att dränerande eller dämmande effekter undviks. I samtliga naturvärdesobjekt bör markskador undvikas i den mån det är möjligt.

Arbeten i närheten av noterade odlingsrösen, alléer, stenmurar och småvatten som ingår i det generella biotopskyddet bör planeras så att dessa strukturer inte förstörs eller skadas. Om det föreligger risk för att dessa strukturer förstörs eller blir skadade ska det ansökas om dispens från det generella biotopskyddet.

Referenser

Litteratur

Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016

Nitare, J. (red.) 2019. Signalarter Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping

Påhlsson, L (red.) 1998. Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510. Nordisk Ministerråd, Köpenhamn

SLU Artdatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala

Swedish Standards Institute, SIS. 2014a. Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS Förlag AB, Stockholm

Swedish Standards Institute, SIS. 2014b. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SIS Förlag AB, Stockholm

Skogsstyrelsen. 2013. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping

Datakällor

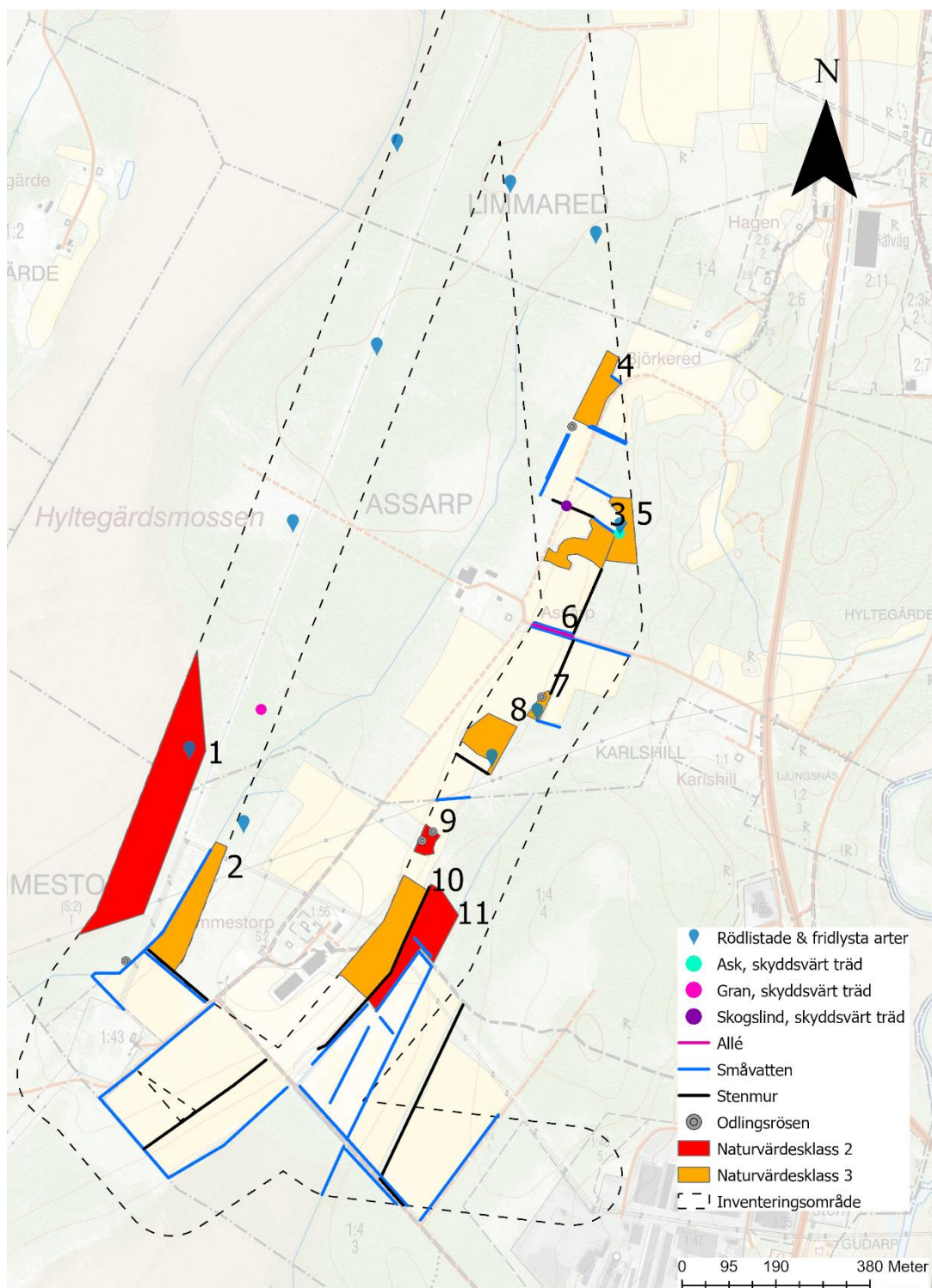
Artportalen och Obsdatabasen. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. <http://www.artportalen.se>

Länsstyrelsernas GIS-tjänster. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/gis/>

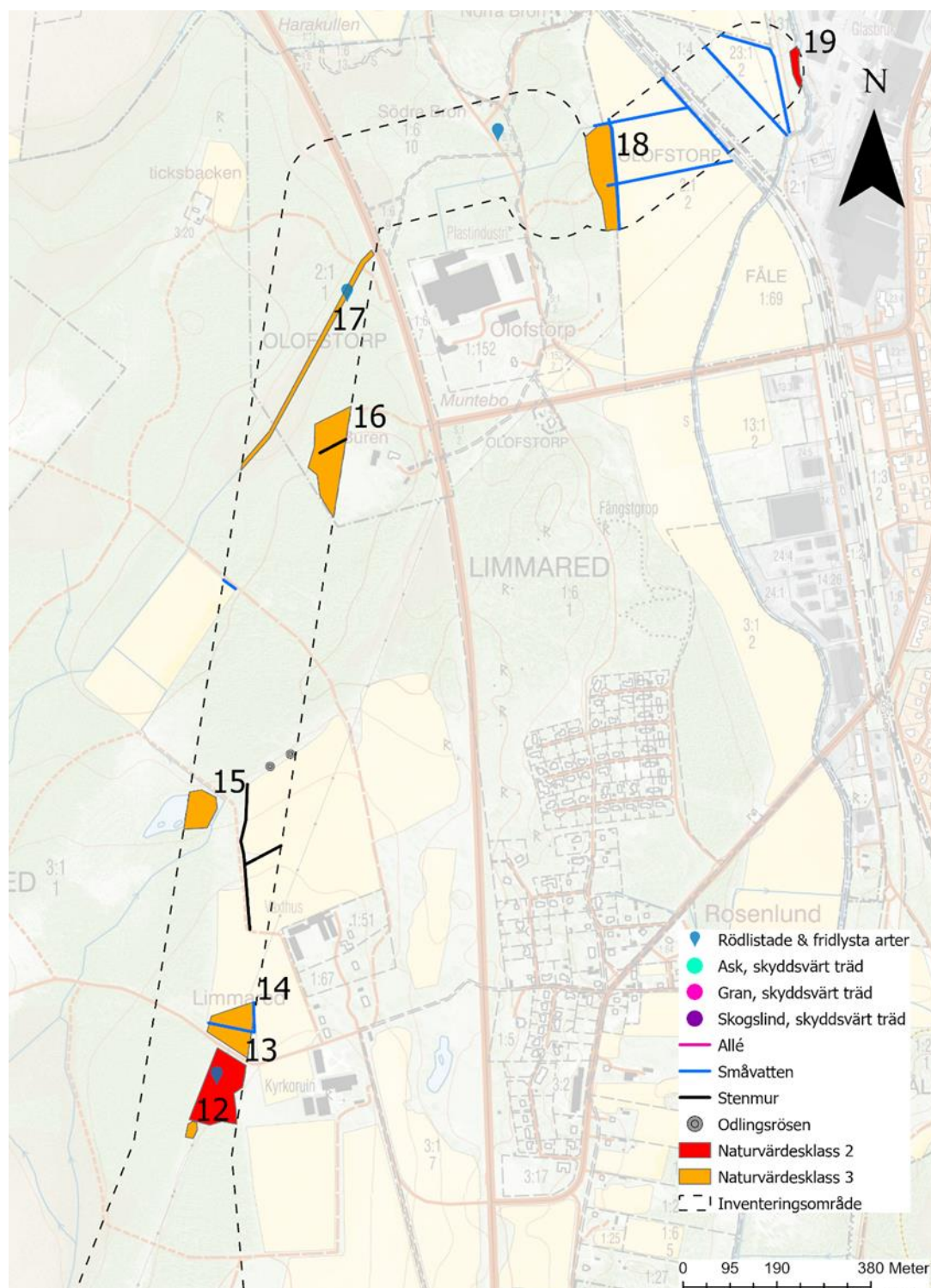
Miljödataportalen. Naturvårdsverket, Stockholm. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen>

Bilaga 1a

Bilaga 1a-b visar inventeringsområdet med streckad linje, från söder mot norr.
Naturvårdsarter är markerade med blå symbol och skyddsvärda träd med rosa, lila eller grön punkt. Generellt biotopskydd åskådliggörs enligt: Småvatten=blå färg, odlingsrösen=grå färg, stenmur=svart färg och allén=rosa färg. Naturvärdesobjekt med klass 2 visas med röd färg och naturvärdesobjekt med klass 3 är markerade med orange färg. ID-nummer som anges i bilagorna återfinns även i tabell 2.

Bilaga 1b

Bilaga 2

Bilaga 2 visar en sammanställning över de strukturer som omfattas av generellt biotopskydd inom inventeringsområdet. Kartorna i bilaga 1a-b, vilket visar lokalisering för respektive odlingsröse, allé, stenmur och småvatten. Angivet Id-nummer finns i digitaliserat GIS-material som levererats tillsammans med rapporten.

Id	Typ av biotopskydd	Längd (meter)/koordinater (Sweref 99TM)
1	Småvatten	277
2	Småvatten	243
3	Småvatten	202
4	Småvatten	225
5	Småvatten	256
6	Småvatten	194
7	Stenmur	60
8	Småvatten	24
9	Småvatten	79
10	Småvatten	577
11	Småvatten	172
12	Stenmur	382
13	Småvatten	265
14	Småvatten	108
15	Småvatten	818
16	Stenmur	306
17	Småvatten	30
18	Stenmur	297
19	Stenmur	84
20	Småvatten	154
21	Småvatten	77
22	Småvatten	82
23	Småvatten	98
24	Småvatten	59
25	Småvatten	135
26	Stenmur	88
27	Småvatten	207
28	Småvatten	84
29	Stenmur	140
30	Allé	85
31	Småvatten	48
32	Stenmur	117
33	Småvatten	68

Id	Typ av biotopskydd	Längd (meter)/koordinater (Sweref 99TM)
34	Stenmur	77
35	Stenmur	405
36	Småvatten	164
37	Småvatten	41
38	Småvatten	50
39	Småvatten	152
40	Småvatten	326
41	Stenmur	71
42	Stenmur	160
43	Småvatten	379
44	Småvatten	247
45	Odlingsröse	6377502, 400284
46	Odlingsröse	6377477, 400242
47	Odlingsröse	6375678, 400149
48	Odlingsröse	6375131, 400087
49	Odlingsröse	6374858, 399866
50	Odlingsröse	6374840, 399845
51	Odlingsröse	6374596, 399246